QAYTA SUG‘URTA UNDIRISHLARI VA LIKVIDLIK: TESKARI STRESS SINOVI

Turg’unmirzayev Azmiddin Shamsitdin o’g’li
Toshkent Kimyo xalqaro universiteti, Namangan filiali
Iqtisodiyot kafedrasi v.b dotsenti,
Iqtisodiyot fanlari bo’yicha falsafa doktori (Phd)
ORG-ID: 0009-0007-2579-2410
WoS ID: PSL-6110-2026
A.Turgunmirzayev@kiut.uz
https://doi.org/10.5281/zenodo.22876992

Annotatsiya. Qayta sug‘urta zarar oqibatini kamaytirishi mumkin, biroq undiruvning kechikishi sug‘urtalovchining joriy to‘lov imkoniyatini cheklaydi. Tadqiqotda aktivlarning pulga aylanishi va qayta sug‘urta undirishlarini birlashtiruvchi 30 kunlik shartli model ishlab chiqildi. O‘zbekiston sug‘urta bozorining 2025-yil investitsiya tarkibi hamda to‘langan zararlar nisbati miqyoslashtirish uchun qo‘llandi; ssenariy parametrlari kuzatilgan kompaniya ma’lumotlari sifatida berilmadi. 100 mlrd so‘mlik investitsiya portfeli uchun tayanch, kuchaygan va og‘ir ssenariylarda pul qoldig‘i mos ravishda 11,97; 3,28 va −3,40 mlrd so‘mni tashkil etdi. Og‘ir ssenariyda 30 kunlik undirishni 100 foizgacha tezlashtirishning o‘zi taqchillikni bartaraf etmaydi: hisoblangan zarur daraja 134,12 foiz bo‘lib, mumkin bo‘lgan chegaradan yuqori. Boshqa shartlar o‘zgarmaganda depozitlarning foydalanish mumkin bo‘lgan qismi 3 foizdan kamida 8,37 foizga yetishi talab etiladi. Teskari stress sinovi orqali imkonsiz chorani amaliy choradan ajratish usuli taklif qilinadi. Natijalar moliyaviy inqiroz ehtimoli yoki alohida tashkilot reytingi emas, ochiq farazlar ostidagi hisoblash natijasidir.
Kalit so‘zlar: aktivlar, likvidlik, pul oqimi, qayta sug‘urta, stress sinovi, teskari hisob.

Аннотация. Выбор показателя страховой премии при расчёте рыночных долей на страховом рынке влияет на экономическое содержание получаемого результата. Цель исследования заключается в определении различий в концентрации общего страхового рынка Узбекистана по валовым и удержанным страховым премиям. На основе данных по 30 организациям, представленных в итоговом отчёте Национального агентства перспективных проектов за 2025 год, за 2024–2025 годы рассчитаны индекс Херфиндаля–Хиршмана, доля четырёх крупнейших участников, а также вклад отдельных компаний в изменение индекса. По валовым страховым премиям индекс увеличился с 1 247,77 до 1 383,80, тогда как по чистым страховым премиям — с 816,65 до 863,48. В 2025 году соответствующая доля четырёх крупнейших участников составила 57,58 и 47,23 процента соответственно. Разница показывает ограниченность выводов, основанных на едином рейтинге, без учёта практики передачи рисков в перестрахование и структуры страхового портфеля. Предлагается использовать двухмерную таблицу наблюдений и порядок раскрытия расхождений, возникающих вследствие округления. Результаты носят описательный характер и не интерпретируются как причинное доказательство рыночной власти, влияния на цены или финансовой безопасности.
Ключевые слова: рыночная доля, индекс Херфиндаля–Хиршмана, концентрация, перестрахование, чистая страховая премия, валовая страховая премия.

Abstract. The choice of the insurance premium measure used to calculate market shares affects the economic interpretation of the resulting estimate. The purpose of the study is to identify differences in the concentration of Uzbekistan’s general insurance market based on

gross and retained insurance premiums. Using the data for 30 organizations reported in the 2025 year-end report of the National Agency of Prospective Projects, the Herfindahl–Hirschman Index, the share of the four largest participants, and company-level contributions to changes in the index were calculated for 2024–2025. Based on gross premiums, the index increased from 1,247.77 to 1,383.80, while based on net premiums it increased from 816.65 to 863.48. In 2025, the corresponding share of the four largest participants was 57.58 percent and 47.23 percent, respectively. The difference indicates the limitations of drawing conclusions from a single ranking without accounting for reinsurance practices and portfolio structure. A two-dimensional observation table and a procedure for disclosing rounding discrepancies are proposed. The results are descriptive and are not interpreted as causal evidence of market power, pricing effects, or financial security.

Keywords: market share, Herfindahl–Hirschman Index, concentration, reinsurance, net insurance premium, gross insurance premium.

Kirish. Sug‘urtalovchi zimmasidagi majburiyatni iqtisodiy jihatdan qoplay olishi bilan aynan to‘lov kuni yetarli pulga ega bo‘lishi bir xil holat emas. Zarar tan olingan, qayta sug‘urta qoplamasi mavjud va balansdagi aktivlar yetarli bo‘lsa ham, mablag‘ning tushish muddati bilan tovon muddati mos kelmasligi mumkin. Shuning uchun sug‘urta tashkilotining moliyaviy holatini faqat kapital yoki yil yakunidagi foyda bilan baholash likvidlik uzilishini yashirib qolishi ehtimoli bor. Tadqiqotning asosiy savoli — zararlar ortishi va aktivlarga kirish cheklanganda qayta sug‘urta undirishining tezligi to‘lovga tayyor mablag‘ni qay darajada o‘zgartiradi?

Sug‘urta nazoratchilari xalqaro assotsiatsiyasi tavsiyalarida likvidlik kapitaldan ajratilib, stress sharoitida kirimlar, chiqimlar va mablag‘ning o‘z vaqtida mavjudligi birga tahlil qilinadi (International Association of Insurance Supervisors [IAIS], 2020, 5–11-betlar). Undirilishi mumkin bo‘lgan qayta sug‘urta summasi ham belgilangan muddatda tushmasligi mumkinligi alohida ko‘rsatilgan. Xolbayev (2026) moliyaviy barqarorlikni kapital, zaxira, investitsiya va risklarni boshqarish omillari bilan bog‘laydi. Mazkur maqola ushbu keng doiradan torroq savolni ajratadi: muayyan vaqt oralig‘ida pul yetishmovchiligini qaysi parametr bartaraf etishi mumkin?

Sug‘urtaning risklarni taqsimlash xususiyati uning foydasini tushuntiradi (Shiller, 2008), lekin vaqtga bog‘liq likvidlik cheklovini yo‘qotmaydi. Shu bois qayta sug‘urtadan kutilayotgan barcha undiruvlarni darhol pul sifatida hisoblash o‘rniga, faqat tanlangan davr ichida tushadigan qismi modelga kiritiladi. Ushbu farq hisob natijasini boshqaruv qaroriga aylantiradi: “undiruvni tezlashtirish kerak” degan umumiy taklif o‘rniga, talab etiladigan tezlashtirish amalda yetarlimi yoki yo‘qmi tekshiriladi.

Tadqiqotning uslubiy hissasi aktivga kirish darajasi, sotishdagi chegirma va qayta sug‘urta undirish tezligini bitta pul muvozanatida ajratishdir. Ushbu parametrlar uchun nol qoldiq chegarasi algebraik chiqariladi. Natijada oddiy stress hisobini teskari hisob bilan to‘ldirish mumkin bo‘ladi: avval ma’lum zarba natijasi aniqlanadi, keyin shu taqchillikni yo‘qotish uchun minimal shart topiladi. Bunday model kompaniyaning ichki ma’lumotlari mavjud bo‘lganda tekshiriladigan ishchi vosita bo‘lishi mumkin; quyidagi sonlar esa uning shartli namoyishidir.

Materiallar va usullar.

Rasmiy ko‘rsatkichlar va shartli parametrlarni ajratish

Miqyoslashtirish uchun Istiqbolli loyihalar milliy agentligining (ILMA) 2025-yil hisobotidagi investitsiya portfeli va barcha sug‘urta tashkilotlari bo‘yicha to‘langan zararlar olindi (ILMA, n.d., 5–6-betlar). Investitsiya jami 2026-yil 1-yanvar holatidagi qoldiq, to‘langan zararlar esa 2025-yil oqimidir. Ularning nisbati haqiqiy oylik zarar jarayonini baholamaydi; faqat modelning boshlang‘ich miqyosini belgilaydi. Hayot va umumiy sug‘urta

jamlanganligi sabab tuzilgan portfel muayyan yo‘nalishdagi “o‘rtacha kompaniya” deb talqin qilinmaydi.[1]

1-jadval. 2025-yil yakunidagi investitsiyalar tarkibi

Aktiv turi	Summa, mln so‘m	Model vazni, foiz
Depozitlar	6 036 685	63,21
Qimmatli qog‘ozlar	1 393 097	14,59
Qarzlar	45 656	0,48
Ko‘chmas mulk	1 657 656	17,36
Kapitaldagi ulushlar	85 503	0,90
Boshqa investitsiyalar	331 433	3,47
Tarkibiy satrlar yig‘indisi	9 550 030	100,00
Hisobotda chop etilgan jami	9 550 028	—

Manba: ILMA (n.d.), 5-bet; vaznlar tarkibiy satrlar yig‘indisidan hisoblangan. Ikki million so‘mlik tafovut alohida saqlangan, qaysidir aktivga yashirin qo‘shilmagan.

1-jadvaldan ko‘rinadiki, model vaznlarida depozitlar taxminan 63,21 foiz, qimmatli qog‘ozlar 14,59 foiz va ko‘chmas mulk 17,36 foizni egallaydi. Biroq katta depozit ulushi avtomatik ravishda katta joriy likvidlik degani emas: mablag‘dan muddatidan oldin foydalanish sharti noma’lum. Shu sabab kirish darajasi alohida parametr bo‘lib qoladi. Ko‘chmas mulk, kapitaldagi ulushlar va boshqa aktivlar 30 kunlik ssenariyda pul manbasi sifatida olinmaydi; bu ularning qiymati nol ekanini bildirmaydi.

Shartli investitsiya portfeli A = 100 mlrd so‘m, undan tashqari boshlang‘ich erkin pul B = 1 mlrd so‘m deb olindi. Davrning boshqa to‘lovlari E = 0,5 mlrd so‘m. Hisobotdagi 2 985 534 mln so‘mlik yillik to‘langan zarar va 9 550 028 mln so‘mlik investitsiya jami asosida oylik yordamchi zarar $C_0 = 100 \times (2\,985\,534 / 9\,550\,028) / 12 = 2{,}60517$ mlrd so‘m bo‘ladi. B, E, aktivga kirish koeffitsiyentlari va zarar ko‘paytirgichi kuzatilgan firma parametrlari emas.

2.2. Pul muvozanati va teskari chegara

$$D = B + A \times \Sigma_j[w_j\, \alpha_j(1 - h_j)]. \quad (1)$$

$$G = D + \rho\, q\, C_0\, \beta - (q\, C_0 + E). \quad (2)$$

D — boshlang‘ich pul va davr ichida aktivlardan olinadigan mablag‘; w_j — aktiv vazni; α_j — muddat ichida foydalanish yoki sotish mumkin bo‘lgan qism; h_j — o‘sha qismni sotishdagi chegirma. q — zarar to‘lovining ko‘paytirgichi; ρ — qayta sug‘urta hisobidan qoplanadigan zarar ulushi; β — tegishli qayta sug‘urta talabining 30 kunda pulga aylangan qismi. G musbat bo‘lsa davr oxiri qoldig‘i, manfiy bo‘lsa moliyalashtirilmagan taqchillik yuzaga keladi. Sug‘urta to‘lovi avval yalpi chiqimda, qayta sug‘urta undiruvlari esa alohida kirimda aks ettiriladi.

Barcha ssenariyda ρ = 0,35 deb qabul qilindi. Ushbu son qayta sug‘urtaga berilgan mukofotning rasmiy ulushidan chiqarilmadi: mukofot ulushi bilan zarar qoplamasi ulushi aynan bir narsa emas. Oyna davomida yangi mukofotlar, yangi qarz va investitsiya daromadi nol deb olinadi. Shu sabab model yangi tushumlarsiz majburiyatlarni bajarish sinovidir; odatiy faoliyatning to‘liq prognozi emas. Zarur bo‘lsa, kelgusi qo‘llashda faqat ishonchli va tegishli vaqtda keladigan kirimlar alohida qo‘shiladi.[2]

$$\beta^* = [qC_0 + E - D] / (\rho q C_0). \quad (3)$$

[1] Davr oxiridagi aktiv qoldig‘iga yillik to‘lov oqimini nisbatlash yordamchi miqyoslashtirishdir. U aktivlarning o‘rtacha yillik hajmi, zarar mavsumiyligi yoki alohida kompaniya to‘lov taqvimini almashtirmaydi.

[2] α — foydalanish mumkin bo‘lgan qism; h — sotilgan qismdagi narx yo‘qotishi. Ularni bir koeffitsiyentga birlashtirish sababni yashiradi. Barcha ulushlar 0 va 1 oralig‘ida; zarar ko‘paytirgichi q musbat. B investitsiya portfeliga kirmagani sabab ikki marta hisoblanmaydi.

Uchinchi formula G = 0 shartidan olinadi. β* manfiy chiqsa, modeldagi boshqa manbalar qayta sug‘urta puli kelmasdan ham chiqimni qoplaydi. β* 0–1 oralig‘ida bo‘lsa, erishish mumkin bo‘lgan minimal undiruv darajasi mavjud. β* birdan katta bo‘lsa, undiruvni tezlashtirishning o‘zi yetmaydi. Boshqa shartlarni o‘zgartirmasdan depozitga kirishning minimal darajasi ham (2)-tenglikdan chiqariladi. Bunday chegara balans qiymatini oshirishni emas, aniq muddatdagi foydalanish imkonini anglatadi.

2-jadval. Stress ssenariylari: rasmiy emas, shartli parametrlar

Parametr	Tayanch	Kuchaygan	Og‘ir
Zarar ko‘paytirgichi q	1	2	3
Depozitga kirish α, foiz	10	6	3
Qog‘ozlarni sotish qismi α, foiz	50	25	15
Sotish chegirmasi h, foiz	5	10	20
30 kunlik undiruv β, foiz	90	50	10
Zarar qoplamasi ρ, foiz	35	35	35

Manba: ushbu tadqiqot ssenariylari. Qolgan aktivlarning α koeffitsiyenti nol. Depozitlar bo‘yicha narx chegirmasi olinmagan; asosiy cheklov ularga muddatida kirishdir.

2-jadvalda zarba uch kanal orqali kuchayadi: to‘lov talabi ortadi, aktivlarning foydalanish mumkin bo‘lgan qismi kamayadi va undirish sekinlashadi. Shuning uchun ssenariylar o‘rtasidagi farq bitta omilning empirik ta’siri emas. Omillarning alohida roli teskari formula hamda sezgirlik orqali ko‘riladi. Parametrlarni ayni kompaniyaga tatbiq qilishdan avval shartnomalar, depozit muddatlari, garov holati, aktiv bozori chuqurligi va to‘lovlar taqvimi bilan almashtirish zarur.

3. Natijalar

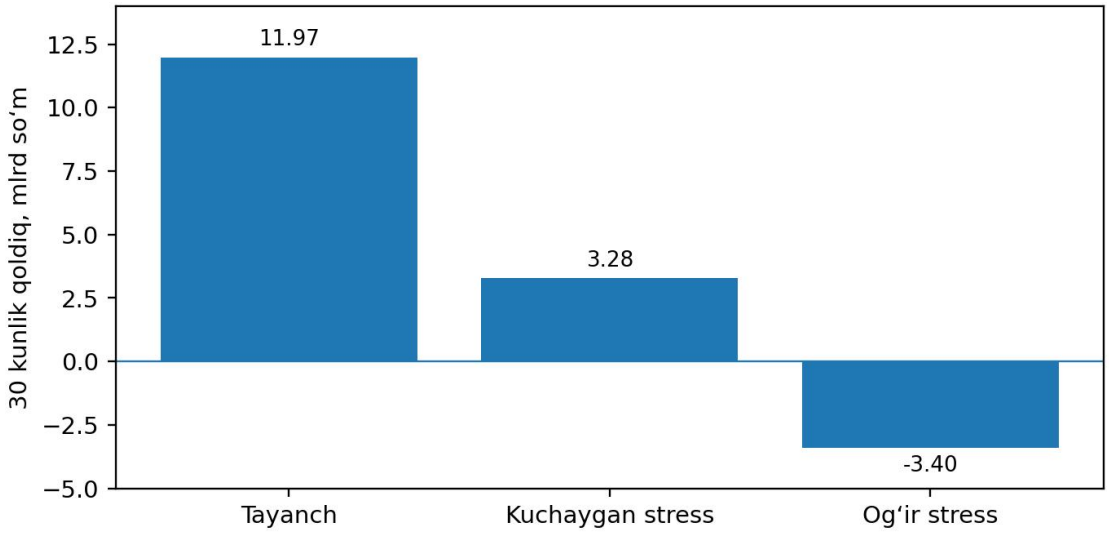
3-jadval. 30 kunlik hisob natijalari

Ko‘rsatkich	Tayanch	Kuchaygan	Og‘ir
Pul va aktivlardan mablag‘, mlrd	14,25	8,07	4,65
Qayta sug‘urta kirimi, mlrd	0,82	0,91	0,27
Jami chiqim, mlrd	3,11	5,71	8,32
Yakuniy qoldiq G, mlrd	11,97	3,28	-3,40
Kirim/chiqim nisbati	4,85	1,57	0,59

Manba: (1)–(2)-formulalar asosidagi hisoblar. Kirim/chiqim nisbati ushbu modelning ichki ko‘rsatkichi bo‘lib, O‘zbekistondagi majburiy prudensial me’yor sifatida berilmagan.

3-jadvaldagi tayanch qoldiq 11,97 mlrd so‘m bo‘lsa, kuchaygan ssenariyda 3,28 mlrd so‘mgacha tushadi. Og‘ir holatda esa 8,32 mlrd so‘mlik chiqimga qarshi 4,65 mlrd so‘mlik mavjud mablag‘ va 0,27 mlrd so‘mlik qayta sug‘urta kirimi shakllanadi. Natijada 3,40 mlrd so‘m taqchillik yuzaga keladi. Model nuqtayi nazaridan to‘lovning qoplanishi 0,592 darajasida qoladi. Bu ayni farazlardagi pul yetishmovchiligi bo‘lib, moliyaviy nochorlik ehtimolining 40,8 foiz ekanini anglatmaydi.

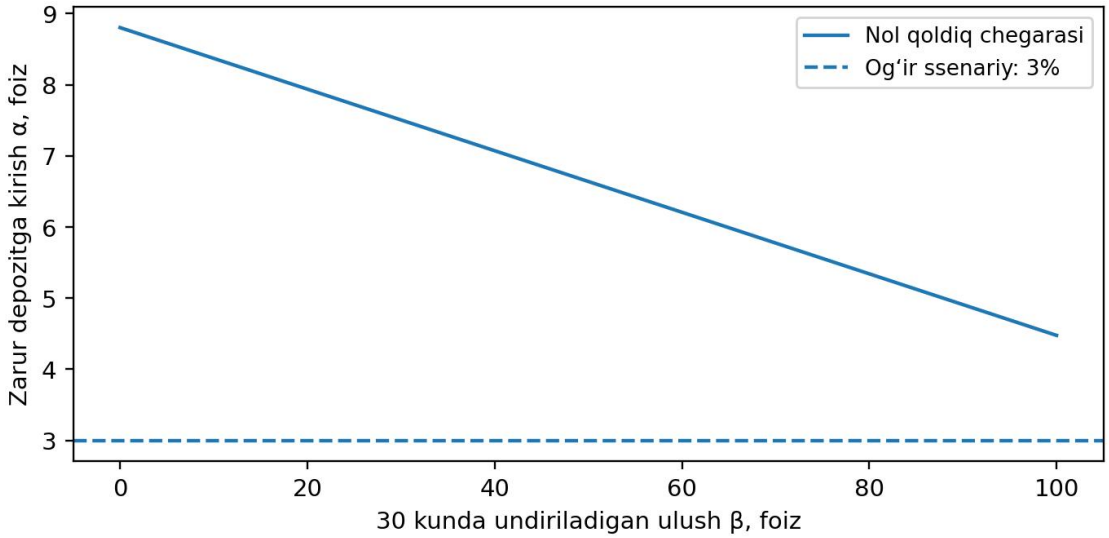
1-rasm. Shartli ssenariylarda pul qoldig‘i

Manba: ushbu tadqiqot hisobi. Nol chizig‘i qo‘shimcha manbasiz to‘lovlarni qoplash chegarasidir. Manfiy ustun zarar miqdorini emas, tanlangan 30 kunlik oynadagi moliyalashtirish taqchilligini ko‘rsatadi.

Og‘ir ssenariyda β* = 1,34118 yoki 134,12 foiz kelib chiqadi. Demak, barcha tegishli qayta sug‘urta talablari 30 kun ichida to‘liq undirilsa ham mablag‘ yetmaydi. β = 1 holatda qoladigan taqchillik taxminan 0,93 mlrd so‘mdir. Shuning uchun bu holatga faqat “undiruvni tezlashtirish” chorasini tavsiya qilish hisobga zid bo‘ladi. Kamida ikkinchi manba, chiqim vaqtini qonuniy muvofiqlashtirish yoki oldindan kattaroq likvid zaxira talab etiladi.

2-rasm. Og‘ir ssenariyda depozitga kirishning zarur chegarasi

Manba: G = 0 tengligidan olingan teskari hisob. Qolgan parametrlar og‘ir ssenariy qiymatlarida. Egri chiziqdan yuqori depozitga kirish darajasi modelda taqchillikni yo‘qotadi; 3 foizlik kesma esa boshlang‘ich cheklovni ko‘rsatadi.

2-rasm ikki choraning o‘rinbosarligini ko‘rsatadi. β = 0,10 saqlanganda depozitga kirish darajasi kamida 8,37 foiz bo‘lishi kerak; og‘ir ssenariydagi 3 foiz bunga yetmaydi. β oshgani sari talab etiladigan depozit qismi kamayadi, lekin β = 1 bo‘lganda ham 3 foizlik kirish yetarli bo‘lmaydi. Bu natija ayni portfel tarkibiga shartlangan. Masalan, aktivlarning katta qismi amalda garov bilan band bo‘lsa, jadvaldagi kirish darajasiga erishish imkoniyati yanada cheklanishi mumkin.

$\partial G/\partial \beta = \rho q C_0$; $\partial G/\partial \alpha_{depozit} = A \times w_{depozit}$. (4)

Og‘ir ssenariyda βni 10 foiz bandga oshirish qoldiqni 0,274 mlrd so‘mga yaxshilaydi. Depozitga kirishni 1 foiz bandga oshirish esa taxminan 0,632 mlrd so‘m qo‘shimcha mablag‘ beradi. Bu hisob ikki choraning moliyaviy miqyosini solishtiradi, lekin ularning narxi bir xil yoki amalga oshirish osonligini da’vo qilmaydi. Depozitni muddatidan oldin yechish foiz daromadini kamaytirishi, undiruvni tezlashtirish esa qo‘shimcha hujjat va muzokara talab qilishi mumkin.

Muhokama. Modelning boshqaruv uchun foydali tomoni debitorlik talabi va mavjud pulni ajratishidir. Qayta sug‘urtalovchiga talabning huquqiy asoslanganligi muddat xavfini to‘liq bartaraf etmaydi. Shu bois ichki monitoringda qarshi tomon, valyuta, talabning tan olingan sanasi, to‘lov muddati va nizolashish holati bo‘yicha alohida reyestr yuritish maqsadga muvofiq. Bunday reyestr β parametrini taxminiy sondan tekshiriladigan muddatli ko‘rsatkichga aylantiradi. Tavsiya qilingan koeffitsiyentning maqsadi nazorat jarayonini soddalashtirish emas, uning vaqt o‘lchovini ochishdir.

Aktivlar bo‘yicha ham faqat balans qiymati emas, bandlik, qaytarish sharti va 30 kunlik realizatsiya imkoniyati aniqlanishi kerak. Ushbu natijalardan barcha sug‘urtalovchilar depozitlarini birdan ko‘proq yechishi zarur degan xulosa chiqmaydi. Bir vaqtning o‘zidagi aktiv sotuvlari narxga bosim qilishi, portfel daromadliligini kamaytirishi va qarshi tomonlarda qo‘shimcha cheklovlar yuzaga keltirishi mumkin. Shuning uchun likvid zaxira, aktiv muddati va qayta sug‘urta shartlarini oldindan muvofiqlashtirish favqulodda sotuvdan ko‘ra alohida muqobil sifatida baholanishi lozim.

Tadqiqotning cheklovlari aniq: kompaniya darajasidagi muddatli ma’lumotlar yo‘q; yillik oqim bir oylik me’yor sifatida soddalashtirilgan; yangi mukofotlar nol; valyuta va kunlik eng past qoldiq hisoblanmagan. Davr yakuni musbat chiqishi davr ichidagi har kuni pul yetarliligini kafolatlamaydi. Ssenariyga ehtimollik biriktirilmagan, demak kutilayotgan zarar yoki bankrotlik ehtimoli aniqlanmagan. Keyingi bosqichda pul oqimlari kunlar bo‘yicha yoyilib, aktivga kirish va undirish koeffitsiyentlari haqiqiy shartnoma kuzatuvlari bilan baholanishi kerak.[3]

Model daromad-xarajat, investitsiya va risk transformatsiyasi mavzularini bog‘laydi: talaba avval pul qoldig‘ini, so‘ng taqchillikni bartaraf etish chegarasini hisoblaydi. O‘quv natijasi yaxshilangani esa alohida pedagogik kuzatuvsiz da’vo qilinmaydi.

Xulosa. Qayta sug‘urta qoplamasi to‘lov kunidagi likvidlikni kafolatlamaydi. Og‘ir ssenariyda 3,40 mlrd so‘mlik taqchillikni faqat undiruv bilan yopish uchun imkonsiz 134,12 foizlik daraja talab qilindi. Boshqa shartlar saqlanganda depozitga kamida 8,37 foizlik kirish muvozanatni tiklaydi. Ushbu chegaralar universal me’yor emas: amaliy qo‘llashda parametrlar haqiqiy shartnomalar va kunlik pul oqimlari bilan almashtiriladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. International Association of Insurance Supervisors. (2020, June 29). *Application paper on liquidity risk management*. https://www.iais.org/uploads/2022/01/200629-Application-Paper-on-Liquidity-Risk-Management.pdf
2. Istiqbolli loyihalar milliy agentligi. (n.d.). *O‘zbekiston Respublikasi sug‘urta bozorining 2025-yil yakunlari bo‘yicha umumiy ko‘rsatkichlari* [Statistik hisobot, 5–6, 9–10-betlar]. 2026-yil 7-sentabrda olindi. https://napp.uz/uz/pages/statistics-and-analysis-for-im
3. Shiller, R. J. (2008). *Insurance: The archetypal risk management institution* [Ma’ruza, ECON 252, 5]. Open Yale Courses. https://oyc.yale.edu/economics/econ-252-08/lecture-5

[3] Modeldagi 1 birliklik kirim/chiqim chegarasi hisob tengligidan keladi. U IAIS tomonidan yoki O‘zbekiston regulyatori tomonidan aynan shu ko‘rinishda belgilangan majburiy likvidlik normasi emas.

4. Xolbayev, A. Y. (2026). Sug‘urta tashkilotlari moliyaviy barqarorligining iqtisodiy mohiyati va omillari. *Insurance Market of Uzbekistan, 3*(3), 117–121. https://doi.org/10.55439/INS/vol3_iss3/454
5. Турғунмирзаев, А. (2025). НОВЫЕ ПРОЯВЛЕНИЯ КОНКУРЕНЦИИ В СФЕРЕ СТРАХОВЫХ УСЛУГ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА. *Экономическое развитие и анализ*, *3*(2), 368-376.
6. Турғунмирзаев, А. (2025). ЦИФРОВИЗАЦИЯ СТРАХОВОГО РЫНКА КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЕГО КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ. *Передовая экономика и педагогические технологии*, *2*(1), 289-297.
7. Тургунимирзаев, А. (2025). НАПРАВЛЕНИЯ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ. *Экономическое развитие и анализ*, *3*(1), 439-446.
8. ТУРҒУНМИРЗАЕВ, А. (2025). СУҒУРТА БОЗОРИНИ РАҚАМЛАШТИРИШ УНИНГ РАҚОБАТБАРДОШЛИГИНИ ОШИРИШНИНГ ОМИЛИ СИФАТИДА. *ILG‘OR IQTISODIYOT VA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR Учредители: Shafi Science Center Ltd*, *2*(1), 289-297.
9. Турғунмирзаев, А., & Шамситдинов, М. (2023). Суғурта Компаниялари Рақобатбардошлигини Бошқаришда Рақамли Иқтисодиётнинг Ўрни. *Nashrlar*, 238-241.
10. Turgunimirzayev, A. Directions of the Development Strategy of Insurance Companies in the Digital Economy. *Economic Development and Analysis*, *3*(1), 439-446.
11. Turgunmirzaev, A. New Appearances of Competition in the Insurance Services Sector: Theory and Practice. *Economic Development and Analysis*, *3*(2), 368-376.
12. Turg‘unmirzayev, A. Digitalization of the Insurance Market as A Factor in Increasing Its Competitiveness. *Advanced Economics and Pedagogical Technologies*, *2*(1), 289-297.
13. Turgunmirzaev, A. (2025). Developing Forms of Competition in The Insurance Field: Theory and Practical Aspects. *Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance*, *6*(3), 1083-1090.